

หลักการบริหาร “หนังสือหลักวิชาการ”

วิเชียร ตรีสุภาพกุล

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

โคลง บทที่ 40 การรักษาชีพยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด โคลงบทนี้สอนให้เราเข้าใจถึงคุณค่าของชีวิตว่ามีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด แม้กระทั่งทรัพย์สินสมบัติ หรือแม้แต่ตัววัยวะส่วนใดๆ ของร่างกาย หากจำเป็นที่จะต้องสละเพื่อสงวนไว้ซึ่งชีวิตก็ควรคิดคำนึง จริงอยู่ว่า ทรัพย์สินสมบัติใดๆ ล้วนเป็นของมีค่าที่อาจหามาด้วยความยากลำบาก แต่เปรียบกันไม่ได้เลยกับชีวิต เพราะแม้ยังมีชีวิต ย่อมมีพลังกำลัง มีสติปัญญาในการแสวงหามาได้อีก ทว่าหากสูญเสียแล้วซึ่งชีวิต จะเอากายเนื้อที่ไหนไปประกอบสัมมาอาชีวะได้

สำหรับข้อคิดที่ได้จากโคลงสุภาษิตนี้ เราสามารถเปรียบเทียบเปรียบได้กับการบริหารได้อย่างดี กล่าวคือ การทำงานทุกแห่งนั้นนอกจากเพื่อให้องค์กรอยู่ได้ เจริญก้าวหน้าและยั่งยืนต่อไปได้นั้น สิ่งหนึ่งที่สมาชิกในองค์กรจะต้องเข้าใจร่วมกันก็คือ เป้าหมายขององค์กร สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจและประจักษ์อยู่เสมอว่า หากไม่มีองค์กร

ย่อมไม่มีตนเอง หากองค์กรล้มหาย ตัวเองก็ย่อมถูกกระทบตามไปด้วย ตัวอย่างก็มีมากมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้น สมาชิกในองค์กรจึงต้องรักองค์กร หรือที่ทำงานเสมือนหนึ่งเป็นบ้านที่สอง รู้จักรักและถนอมบ้านที่สองนี้ มิใช่คิดว่าเป็นเพียงศาลาพักใจอย่างเด็ดขาด พึ่งระลึกอยู่เสมอและสำนึกว่าคุณอยู่เสมอ ที่องค์กรเป็นที่พึ่งพิงของเรา ซึ่งหากเปรียบไปก็ดั่งแผ่นดินถิ่นเกิด หรือถิ่นพำนัก

การที่เรามีสำนึกเช่นนี้ ย่อมเป็นสำนึกบวก (Positive Consciousness) เป็นความคิดบวก (Positive Thinking) อย่างแน่นอน และแม้เมื่อองค์กรประสบภาวะใดๆ อันกระทบต่อส่วนรวม สมาชิกก็ควรระวังจักเสียสละ ยอมถูกตัดทอนประโยชน์ อนุเคราะห์บางเรื่อง เพื่อสงวนชีวิตองค์กร หรือความอยู่รอดขององค์กร ก็เป็นเรื่องที่พึงกระทำ ซึ่งก็มีตัวอย่างของหลายๆ องค์กรที่เข้าใจปรัชญาอันนี้อย่างน่าชมเชย ด้วยการยินยอมลดสวัสดิการผลประโยชน์ของตน เป็นต้น

โคลงบทที่ 41 ความมีวิริยะอุตสาหะ โคลงสุภาษิตบทนี้นำมาจากสุภาษิตฝรั่งเศสที่ว่า **หนทางไปสู่เกียรติยศนั้น หาได้ประดับไว้ด้วยดอกไม้หอมไม่** ความในบทนี้หมายถึงว่าหนทางที่จะไปสู่ความมีชื่อเสียงอย่างง่ายตายนั้นย่อมไม่ง่ายตาย เพราะเป็นเรื่องยากเย็นอยู่ กล่าวคือจะต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ที่มาท้าทายเปรียบไปก็คือ การจะลงมือปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยความวิริยะอุตสาหะ อาศัยความทุ่มเท ทั้งกำลังหรือสติปัญญา อย่างค่ากล่าว สมัยใหม่ที่ว่า **ไม่มีของฟรีในโลก** นั้นถูกต้องแล้ว

เสมือนหนึ่งการทำงานในองค์กร การที่จะให้งานประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายก็ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย การที่บางคนได้ผลตอบแทนดี เนื่องด้วยเขามีความวิริยะอุตสาหะในการทำงาน มีความร่วมมือที่ดี เก่งทั้งงาน เก่งทั้งคน เมื่อผลงานออกมาเหนือ หรือดีกว่าอันเนื่องมาจากความวิริยะของตนก็ขอปรบมือแล้ว

ดังนั้น หากผู้ใดปรารถนาจะได้รางวัลมาชื่นชมก็ควรจะมีหมั่นปฏิบัติงานอย่างวิริยะ เสมือนหนึ่งนักกีฬา หากประสงค์จะได้เหรียญตราประดับเกียรติ นอกจากจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการฝึกซ้อมแล้ว ยังต้องมีจิตใจกล้าแกร่ง มีความมุ่งมั่นอยู่เป็นนิจ

โคลงบทที่ 42 รู้รักภักดีและเกียรติคุณ โคลงสุภาสิตบทนี้แม้ อาจจะเป็นทำนองนามธรรม แต่แฝงไว้ซึ่งความลึกซึ้งอยู่มาก กล่าว คือการที่คนจะมีความรักภักดีต่อเจ้าชีวิต หรือรักเกียรติ รักศักดิ์ศรีนั้น จะต้องเป็นคนที่มีคุณธรรม มีธรรมะกำกับจิตใจของตน เป็นธรรมะ ที่ประครองให้ใฝ่ดี แม้จะประสบกับความยากลำบาก ก็สู้อทน ไม่ ยอมพ่ายต่อสิ่งร้ายวอนที่จะชักชวน นำพาไปสู่ที่ต่ำ ซึ่งแสดงถึงความ รักภักดีต่อคุณความดี รักเกียรติคุณ ไม่ยอมโอนอ่อนไปตามฝ่ายต่ำ

แจกเช่นทำนองเดียวกับการทำงานในองค์กรที่**สมาชิกควรมี ความรักดีต่อหน่วยงาน ต่อองค์กรของตน รู้จักปกป้องชื่อเสียง ของ องค์กรไม่ให้มัวหมอง ไม่ทำร้ายองค์กรด้วยการปฏิบัติตัวในทางเสื่อม เสี่ยงจนทำลายภาพลักษณ์ทั้งตนเองและองค์กร** หากจะยกตัวอย่างก็ อาทิการรู้จักรักษาความลับ ข้อมูลขององค์กร ไม่บอกกล่าว หรือขยาย ความให้ผู้อื่นล่วงรู้ ซึ่งถือเป็นการรักดีได้อย่างหนึ่ง ภักดีทั้งในฐานะที่ เป็นสมาชิกขององค์กรและยังเป็นการรักดีต่อวิชาชีพของตนเองและ ยังเป็นการรักเกียรติของตนเองอีกด้วย ซึ่งแม้หากภายหลังตนเอง โยกย้าย หรือพ้นจากตำแหน่งแห่งที่นั้นแล้ว ตนเองย่อมไม่มีมลทิน ไม่มีมีความมัวหมองใดๆ

โคลงบทที่ 43 พุดน้อยดีกว่าพุดพล่ำ เรื่องของการพุด นี้ดูจะเป็นธรรมชาติของคนที่บางคนใช้ไปในทางที่ถูกที่ควร ก็ก่อ ประโยชน์ทั้งต่อประเทศชาติและ หรือความชื่นชม ในทำนองเดียวกัน ก็สามารถก่อผลร้ายอย่างองเนกอนันต์ได้เช่นเดียวกัน โคลงสุภาสิตนี้ สอนให้**คนรู้จักการสำรวจในการพุด รู้จักกาลเทศะในการพุด การรู้จัก ประเมินตนว่าตนเองมีความรู้ในเรื่องที่พุดหรือไม่** ควรจะพุดมาก น้อยประมาณไหน การที่ตนเข้าใจผิดๆ ว่าหากพุดมากๆ เยอะๆ จะมี คนชมว่าพุดเก่งนั้น อาจเป็นที่เข้าใจผิด เพราะว่าคนฟังอาจพิจารณา ได้เองว่าพุดมาก พุดพล่ำ การยิ่งพุดมาก ย่อมมีข้อพุดมากมาย เพราะฉะนั้นการใดที่ดีหากไม่รู้ลึก หรือลึกซึ่งพอเพียงต่อการถกเถียง ก็ไม่พวยเปลืองวจา ยิ่งในระดับผู้บริหารแล้ว การรู้จักฟังถือว่าได้ กำไรสูงสุด เพราะมีโอกาสได้ฟังสิ่งที่เป็นสาระ เป็นข้อมูลสมองเพื่อ การพิจารณาและตัดสินใจ ต้องไม่ลืมว่าการพุดเก่ง พุดดี พุดมาก พุด น้อย ล้วนมีข้อแตกต่างทั้งสิ้น การที่พุดมาก มิได้หมายความว่าพุดเก่ง พุดดีเสมอไป ในทางกลับกัน คนที่พุดน้อย แต่ได้สาระ ได้ประโยชน์ กลับเป็นที่ชื่นชมและชื่นชอบมากกว่า

ในทางพุทธศาสนาเองก็มีการสั่งสอนเรื่องการพุดอยู่มาก และเป็นธรรมะชั้นเลิศ อันควรแก่การสดับและปฏิบัติอย่างยิ่ง มี ผู้เปรียบเปรยว่ามนุษย์เรามีหูสองข้าง มีตาสองข้าง มีจมูกสองรู มี ปากเพียงปากเดียว แต่มนุษย์เรากลับวุ่นวายไม่รู้จบ เพียงเพราะเราใช้ ปากมากกว่าส่วนอื่น หากเราสงบปากบั้งในบางโอกาส ดูและฟัง ให้มากขึ้น ปัญหาต่างๆ ในทางการบริหาร หรือในการทำงานใดๆ ก็ จะลดลงไปได้มากทีเดียว

โคลงบทที่ 44 รวบรวมมาก มัทย นับเป็นโคลงสุภาสิตอีกบท ที่แลดูง่าย ๆ หนึ่งๆ แต่ก็ยังเป็นกับดักให้คนที่เมื่อได้ลาภ หรือสิ่งที่ดีตน ครอบครองแล้วยังไม่มึนเมา แต่กลับจะมีความกระหายใคร่ได้ต่อ ไปอีก เหมือนได้คืบจะเอาดอก หรืออยากได้ไม่มีที่สิ้นสุดปานนั้น โบราณจึงมักมีคำสอนให้รู้จักประมาณตน รู้จักหยุด รู้จักพอเพียง ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นยุคใดๆ มักมีเหตุมาจากความโลภ ในลาภ ยศ ทرفยศสมบัติอย่างไม่รู้จักพอ นำพาไปสู่การแย่งชิง ช่ว งชิง ทั้งด้วยกำลัง เล่ห์เพทุบายต่างๆ นานา ซึ่งที่สุดแล้วก็ล้มหายใน ที่สุด มิได้จริงยั่งยืนเลย

โคลงสุภาสิตนี้สอนใจอย่างดีและสามารถใช้เป็นเครื่องสอน ใจในทางการบริหารได้อีกด้วย ผู้คนต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งแห่ง ที่ใดก็ตาม หากรู้จักประมาณตน ไม่กระเหี้ยนกระหือรืออยากได้ใคร่ ปลื้มแล้ว ย่อมไม่กระวนกระวายในตำแหน่งยศถาบรรดาศักดิ์ เพราะ เมื่อมีความอยาก ย่อมสรรหากลวิธีที่จะไปสูเป้าหมายนั้นๆ อย่างผิด วิธี ซึ่งบางครั้งอาจทำร้าย หรือทำลายผู้อื่นเพียงเพื่อจะได้ลาภยศนั้น คือ ปรารถนาจะรวบเอามาเสียให้ได้นั่นเอง ซึ่งหากใครถูกความโลภ และความหลงเข้าครอบงำแล้ว ที่สุดจะพาให้ตนเองพินาศได้และผล กรรมที่ได้จากการโลภมาก หรือรวบรวมมากนี้ ลาภก็มักจะหายไปทั้งสิ้น ตัวอย่างบทเรียนอุทาหรณ์ก็มีให้เรียนรู้มากมาย ทุกยุคทุกสมัย แม้ใน นิทานอีสปก็มีให้ศึกษาไม่ล้าสมัยเลยแม้แต่น้อย

